

Odpowiedzialne wybory konsumenckie, mogą odegrać kluczową rolę w kształtowaniu ładu gospodarczego.

Wszystko, co konsumujemy, ma wpływ na nas – nasze zdrowie, otaczające nas środowisko czy budżet domowy. Zrównoważone zakupy nie zaczynają się od momentu umieszczenia produktu w koszyku. Produkty ze sklepowych czy wirtualnych półek mają już swoją przeszłość, która uwzględnia etap projektowania, produkcji, pakowania i transportu. Istotne jest zatem, jakie materiały wykorzystano, ile energii i wody zużyto na jego wytworzenie, jakie warunki panowały w fabryce. Produkty mają też swoją przyszłość – jest to faza użytkowania i utylizacji. Jako konsumenci mamy wpływ na to, jakie będą nasze zakupy, ile ich będzie i co się z nimi stanie.

- Konsumenci stają obecnie wobec niezliczonych ofert zakupowych i bardzo istotne jest, aby wspierać ich w podejmowaniu odpowiedzialnych decyzji. Decyzje te powinny uwzględniać nie tylko kwestie środowiskowe, ale również finansowe, szczególnie ważne w przypadku dóbr trwałych, które mogą służyć nam latami. Dlatego ważne jest abyśmy konsumowali mądrze, unikając przy tym coraz szybciej zmieniających się mód czy nadmiernych bądź impulsywnych zakupów. Istotne jest również docenianie w wyborach w pierwszej kolejności tych lokalnych przedsiębiorców, którzy działają w sposób zrównoważony i odpowiedzialny. Wzrost świadomości konsumentów, ich wiedza o zagadnieniach zrównoważonego rozwoju, będzie implikować coraz wyższe oczekiwania wobec przedsiębiorców, dotyczące odpowiedzialności za oferowane produkty i usługi – mówi Tomasz Chróstny, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Zrównoważona konsumpcja będzie także tematem polskiej prezydencji Międzynarodowej Sieci Ochrony Konsumentów (ICPEN) w latach 2023-2024.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów już za kilka miesięcy będzie prowadzić działania jako gospodarz Międzynarodowej Sieci Ochrony Konsumentów (ICPEN - International Consumer Protection and Enforcement Network). Polska na rok przejmuje prezydencję ICPEN od Australijskiej Komisji ds. Konkurencji i Konsumentów. Wśród tematów wiodących konferencji i wydarzeń towarzyszących, nacisk położony zostanie na istotę i kształtowanie zrównoważonych, odpowiedzialnych wyborów konsumenckich.

- Chcemy zwrócić uwagę na znaczenie i rolę konsumentów. Nasze zrównoważone i odpowiedzialne wybory mogą odegrać kluczową rolę w kształtowaniu nowych modeli konsumpcji, a co za tym idzie postaw przedsiębiorców i ładu gospodarczego. Prezydencja ICPEN pod hasłem odpowiedzialnych wyborów konsumenckich zakłada zaangażowanie szerokiego grona ekspertów w rozwijanie koncepcji odpowiedzialnej konsumpcji i szukanie narzędzi ją wdrażających – podsumowuje Tomasz Chróstny, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

UOKiK przygotował rady i wskazówki o tym na co zwracać uwagę, dokonując codziennych wyborów konsumenckich.

SPOSOBY NA ZRÓWNOWAŻONE ZAKUPY

- Sprawdzaj, żeby wybierać zdrowiej i oszczędniej.
- Z czego składa się twoje jedzenie? Sprawdź skład żywności, rodzaj przetworzenia oraz datę przydatności.

- Czy można wybrać taniej? Porównaj cenę z przeliczeniem, np. na litry lub kilogramy.
- Który producent oferuje lepsze warunki gwarancji sprzętu RTV lub AGD? Sprawdź w karcie gwarancyjnej lub zapytaj sprzedawcę, im dłuższa gwarancja tym większa szansa na dłuższe użytkowanie oraz dostępność części do naprawy urządzenia.
- Skąd pochodzi produkt? Od gospodarstwa lub producenta w twoim regionie, czy może z drugiego krańca Europy bądź spoza niej.
- Z czego wykonany jest dany produkt i w co jest opakowany? Sprawdź materiały.
- Ile prądu lub wody zużywają sprzęty RTV lub AGD? Sprawdź etykiety energetyczne.
- Czy produkt spełnia normy środowiskowe i społeczne? Sprawdź certyfikaty.
- Czy można pozyskać produkt z drugiego obiegu? Sprawdź portale i grupy sprzedażowe, komisje, second handy, sklepy charytatywne.
- Czy można dać produktom drugie życie? Sprawdź, czy możesz produkt albo jego opakowanie ponownie wykorzystać lub czy jeszcze komuś może się przydać.
- Podejmuj świadome decyzje – masz wybór.
- Niekończące się odsyłanie wielu zamówionych produktów, bo sklep oferuje darmowe zwroty? Pamiętaj, że transport jest kosztowny i obciążający dla środowiska.
- Kupowanie bez realnej potrzeby, pod wpływem impulsu, promocji czy wyprzedaży? Zadaj sobie pytanie, czy produkt jest ci niezbędny, czy nie posiadasz już podobnego.
- Zastępowanie zepsutych urządzeń nowymi? Warto najpierw sprawdzić, czy sprzęt da się naprawić.
- Produkt gorszej jakości w niższej cenie czy wyższa cena za wyższą jakość lub lepsze warunki gwarancji? Nie zawsze kupując taniej zaoszczędzimy, warto wziąć pod uwagę trwałość i funkcjonalność produktu oraz możliwość jego naprawy, w tym gwarancyjnej.
- Zakupy na wyrost lub na kredyt? Zastanów się, czy rzeczywiście jest to dobry moment na wydawanie pieniędzy, czy nie ma ważniejszych potrzeb lub czy nie lepiej przeznaczyć środków na oszczędności bądź spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań finansowych. Pamiętaj, kredyt konsumencki to droga usługa, zwłaszcza jeśli pojawiłyby się problemy w jego spłacie. Pożyczka na zakup dóbr, które mogą być nam zbędne, nie jest dobrym rozwiązaniem.

Zamiast kupować – wypożycz

Ekonomia współdzielenia (sharing economy) przyczynia się do kontroli nad zrównoważonymi zakupami. Prowadzi do ograniczenia produkowanych towarów – zasoby naturalne są efektywniej wykorzystane, ilość odpadów zmniejszona, zyskuje środowisko i lokalna społeczność.

Co zamiast zakupów? Choćby wypożyczanie, wspólne użytkowanie zasobów czy współdzielenie przestrzeni.

Zamiast wyrzucać – oddaj

Jedzenie, którego nie potrzebujesz, możesz oddać w lokalnej jadłodzielni lub poczęstować sąsiadów. Ograniczysz tym samym problem marnowania żywności i produkowania śmieci oraz pomożesz zaoszczędzić pieniądze innym.

Podobnie postępuj z innymi produktami. Przekazanie ich do dalszego użytku, zamiast wyrzucenia, zawsze będzie dobrym wyborem.

Planuj zakupy

Kupując bez planu - przepłacasz, bo kupujesz za dużo i za drogo. Jest wiele aplikacji mobilnych pozwalających uporządkować zakupy. Listy zakupowe pozwalają nie tylko ograniczyć produkty w koszyku, ale także zaplanować posiłki. W przypadku droższych produktów, w szczególności sprzętu RTV i AGD, warto porównywać oferty między sklepami, w tym internetowymi, na przykład wykorzystując porównywarki cenowe.

Gdy nie planujemy wydatków, dużo łatwiej możemy ulec sugestiom czy manipulacjom sprzedawców, co może okazać się dla nas bardzo niekorzystne. Warto z wyprzedzeniem określić czego i ile rzeczywiście potrzebujemy, zaś w przypadku dóbr trwałego użytku dodatkowo określić ich niezbędne funkcjonalności. Pamiętajmy o tym, iż im bardziej złożone technologicznie jest dane urządzenie, tym więcej za nie zapłacimy oraz tym trudniej będzie je naprawić w razie wystąpienia awarii.

Na sam koniec

Czy wiesz, że każdy mieszkaniec Polski wytwarza co roku średnio 360 kg śmieci? Segregowanie odpadów jest w Polsce obowiązkowe. Większość śmieci trafia dziś do kosza na odpady zmieszane, a tylko 38 proc. jest segregowanych i to nie zawsze prawidłowo. Ostatecznie, tylko 27 proc. odpadów poddawanych jest recyklingowi. Na ten wynik każdy z nas ma wpływ. Warto uświadomić sobie, że odpady są zasobem, który może zostać ponownie wykorzystany. Jeśli masz wątpliwości jak segregować, wejdź na: naszesmieci.mos.gov.pl

Szczególnym rodzajem odpadów są elektrośmieci. Zużytych sprzętów elektrycznych nie wyrzucamy do zwykłego kosza na odpady. Najlepiej przy zakupie nowego sprzętu poprzedni zwrócić w sklepie. Przedsiębiorca musi bezpłatnie przyjąć od konsumenta stary sprzęt tego samego rodzaju.

Źródło: UOKiK